

אוניברסיטת תל-אביב
הפקולטה לניהול
בית הספר למוסמכים במינהל עסקים
החוג לחשבונאות

דיני תאגידים

מרצה: ד"ר ניר מנדל

מתרגל: עו"ד ניר נורדן

סמסטר ב' תשס"ט
מועד ב'

מועד הבחינה:	יום ראשון 9.8.09, שעה 09:00
משך הבחינה:	ארבע שעות
מס' עמודים:	3 עמודים
חומר עזר:	מותר השימוש בכל חומר עזר.

היקף התשובה המירבי: 8 עמודים.

0-66

בהצלחה !!

הוראות חשובות לצורך סריקת מחברת הבחינה:

- נא להמנע מכתובה בעט ירוק או בעפרון.
- נא לא לכתוב בתחום השוליים.

בתום הבחינה על התלמיד להקפיד ולמסור למשגיחה באופן אישי את גיליון ומחברות הבחינה, ולהמתין עד אשר תסמן המשגיחה את המסירה.

אשר יתרת העודפים של החברה הפכה לשלילית) פנו הצדדים לבית המשפט ובסופו של דבר הוחלט כי החברה תרכוש את מניותיה של חגית.

החברה נדרשה למקורות מימון לשם המשך פיתוח עסקיה, והוחלט לפיכך כי כל רוכש 10 שקיות פיצוחים יקבל "ללא תמורה" אופציה לרכישת מניה רגילה של החברה במחיר מימוש של 200 ₪. בסה"כ הוקצו במסגרת זאת 12,000 כתבי אופציה, כאשר מתוכם מומשו 4,000 למניות. מאחר והסכום אשר גויס לא הספיק הוחלט להציע לכל אחד מספקי החברה (50 בסה"כ) לרכוש 100 מניות במחיר של 250 ₪ למניה, ובסה"כ הוקצו במסגרת זאת 2,000 מניות נוספות. מאחר והחברה נדרשה למימון נוסף, הוחלט על הנפקת 14,000 מניות רגילות נוספות לציבור. במסגרת התשקיף ציינה החברה כי מחקרים רפואיים אשר פורסמו לאחרונה מצביעים על כי אכילת פיצוחים מסייעת לבריאות, בעוד אשר עיקר המחקרים הרפואיים הצביעו דווקא על בעיית עודף המשקל הנגרמת מאכילת פיצוחים. כן נמנעה חברה מלציין כי נתגלו מספר תקלות בקו הייצור של החברה אשר הביאו במקרים מסוימים להשבתת הייצור בכללותו למשך פרקי זמן שונים.

לאחר השלמת גיוס ההון כאמור ורישום מניות החברה למסחר בבורסה (אין צורך לדון בתנאי הרישום) החליט דירקטוריון החברה כי גלית תכתן כיו"ר הדירקטוריון לתקופה בלתי-קצובה. כמו כן הוחלט למנות את מיכל וסיגל כדירקטוריות חיצוניות (מיכל הינה רואת-חשבון, ואילו סיגל, חברת הקרובה של גלית, הינה מדריכת טניס, המבילה את עיקר זמנה בתחרויות טניס מחוץ לישראל). בהצבעה באסיפה הכללית בעניין שני הנושאים הללו (מינוי גלית כיו"ר הדירקטוריון ומינוי הדירקטוריות החיצוניות) תמכו גלית ודורית בהחלטות וכן בעלי מניות נוספים המחזיקים 3,000 מניות רגילות, ואילו בעלי מניות נוספים המחזיקים 2,000 מניות רגילות התנגדו להחלטות. לאחר זאת הוחלט כי בוועדת הביקורת של החברה יכהנו גלית (יו"ר הוועדה) וכן מיכל וסיגל.

לאור התגברות התחרות בשוק הפיצוחים נדרשה החברה לשותף אסטרטגי, ובמסגרת הסכם לשיתוף פעולה עם אחת מרשתות השיווק (להלן: "רשת השיווק") הוחלט להקצות לרשת השיווק 10,000 מניות רגילות של החברה. דא עקא, ההסכם בין החברה לבין רשת השיווק נוסח על ידי גלית בחופזה (מאחר וגלית הייתה ערב נסיעה לחופשה בחו"ל), ובעקבות זאת סעיפים חשובים אשר נדרשו לשם שמירה על הקניין הרוחני של החברה לא נכללו בהסכם.

לאור זאת חלה הרעה בתוצאות העסקיות העתידות להתפרסם של החברה. פנינה, אחת ממנהלות-החשבונות של החברה, אשר נוטלת חלק בעריכת הדוחות הכספיים, סיפרה אודות התוצאות הגרועות כאמור הן לאחותה ברוריה והן לחברתה צפירה (אשר רכשו קודם לכן מניות של החברה במסגרת המסחר השוטף), ובעקבות דבריה של פנינה מכרו הללו את מניותיהן. עם פרסום הדוחות הכספיים התקופתיים של החברה זמן קצר לאחר מכן, חלה ירידה משמעותית במחיר מניית החברה. לאחר זאת פנתה רשת השיווק לבעלי המניות של החברה בהצעה לרכוש את מניותיהם. להצעה נענו גלית, דורית ובעלי מניות מקרב הציבור המחזיקים ב-18,500 מניות רגילות.

דונו בכל הסוגיות המשפטיות העולות מן האירוע.

דיני תאגידים

תשס"ט, סמסטר ב', מועד ב'

מרצה: ד"ר ניר מנדל

האירוע (100%, עד שמונה עמודים)

גלית, דורית וחגית (להלן: "המייסדות") החליטו להקים עסק מואגד בתחום הפיצוחים. הן בחנו מספר אפשרויות של תאגידים הפועלים למטרת השאת הרנטה, ולבסוף החליטו להקים חברה בע"מ (להלן: "החברה"). עוד טרם הקמת החברה שכרו המייסדות אולם ייצור, כאשר הן סיפרו למשכיר כי הן פועלות עבור חברה בהקמה, רכשו מכונות גרעון, כאשר הן לא סיפרו למוכר כי הן פועלות עבור חברה בהקמה, וכן התקשרו בהסכם ארוך טווח לרכישת חומרי גלם, כאשר הן סיפרו למוכר כי הן פועלות עבור חברה בהקמה (בישיבת הדירקטוריון הראשונה הוחלט לאשר את החוזים השני והשלישי בלבד, משום שלאחר מחשבה נוספת הגיעו למסקנה כי האולם אינו מתאים).

בתקנון החברה נקבע כדלקמן:

1. שם החברה: מפצחי הגלגלות בע"מ
2. הון המניות הרשום: 20,000 מניות רגילות בנות 1 ₪ ע"נ כ"א
3. אחריות בעלי המניות הינה מוגבלת
4. האסיפה הכללית תהא אחראית על קביעת מדיניות השכר
5. הדירקטוריון רשאי ליטול את סמכות המנהל הכללי בהתאם לשיקול דעתו
6. ניתן למנות תאגיד כדירקטור
7. לא ניתן למנות דירקטור חליף לדירקטור אשר נעדר
8. שינוי התקנון ייעשה ברוב של 75%

לכל אחת מהמייסדות הוקצו 5,000 מניות רגילות (סה"כ הוקצו 15,000 מניות רגילות).

באסיפה הכללית הראשונה מונו כדירקטוריות גלית, דורית וחברת חגית בע"מ, חברה בבעלותה ובשליטתה המלאה של חגית. חברת חגית בע"מ מינתה מטעמה כדירקטור את יפעת, אחותה בת ה-17 של חגית. עם זאת, בישיבות הדירקטוריון נכחה לעיתים גם חגית עצמה.

בישיבת הדירקטוריון הראשונה החליט הדירקטוריון (נוסף לאישור ואי-אישור החוזים כמפורט לעיל), כי לא ימונה יו"ר לדירקטוריון, וכי גלית תכהן בנוסף כמנהלת הכללית של החברה.

החברה שגשגה, ובעקבות השגשוג והצלחה החליט דירקטוריון החברה כי ישתלם מעתה ואילך גמול של 5,000 ₪ לדירקטור בגין השתתפות בישיבת דירקטוריון. בנוסף, החליטה גלית כי משכורתה החודשית כמנהלת כללית תהיה 20,000 ₪. כמו כן, התקשרה החברה בהסכם שיווק עם חברת גד בע"מ (חברה בבעלותן המשותפת של גלית ודורית), כאשר התמורה בהסכם לחברת גד הייתה גבוהה ב-25% מהתמורה המקובלת בשוק. בעקבות זאת נתגלה סכסוך בין גלית ודורית מחד לבין חגית מאידך, ובעקבות זאת הצביעה האסיפה הכללית (גלית ודורית הצביעו בעד, חגית התנגדה) בדבר תיקון תקנון החברה לפיה קבלת מידע אודות גמול דירקטורים והדוחות הכספיים של החברה יהיו באישור הדירקטוריון בלבד, תוך מניעת המידע האמור (אודות גמול הדירקטורים והדוחות הכספיים) מחגית. בעקבות החרפת הסכסוך וההפסדים אשר נגרמו לחברה עקב כך (עד

אשר יתרת העודפים של החברה הפכה לשלילית) פנו הצדדים לבית המשפט ובסופו של דבר הוחלט כי החברה תרכוש את מניותיה של חגית.

החברה נדרשה למקורות מימון לשם המשך פיתוח עסקיה, והוחלט לפיכך כי כל רוכש 10 שקיות פיצוחים יקבל "ללא תמורה" אופציה לרכישת מניה רגילה של החברה במחיר מימוש של 200 ₪. בסה"כ הוקצו במסגרת זאת 12,000 כתבי אופציה, כאשר מתוכם מומשו 4,000 למניות. מאחר והסכום אשר גויס לא הספיק הוחלט להציע לכל אחד מספקי החברה (50 בסה"כ) לרכוש 100 מניות במחיר של 250 ₪ למניה, ובסה"כ הוקצו במסגרת זאת 2,000 מניות נוספות. מאחר והחברה נדרשה למימון נוסף, הוחלט על הנפקת 14,000 מניות רגילות נוספות לציבור. במסגרת התשקיף ציינה החברה כי מחקרים רפואיים אשר פורסמו לאחרונה מצביעים על כי אכילת פיצוחים מסייעת לבריאות, בעוד אשר עיקר המחקרים הרפואיים הצביעו דווקא על בעיית עודף המשקל הנגרמת מאכילת פיצוחים. כן נמנעה חברה מלציין כי נתגלו מספר תקלות בקו הייצור של החברה אשר הביאו במקרים מסוימים להשבתת הייצור בכללותו למשך פרקי זמן שונים.

לאחר השלמת גיוס ההון כאמור ורישום מניות החברה למסחר בבורסה (אין צורך לדון בתנאי הרישום) החליט דירקטוריון החברה כי גלית תכהן כיו"ר הדירקטוריון לתקופה בלתי-קצובה. כמו כן הוחלט למנות את מיכל וסיגל כדירקטוריות חיצוניות (מיכל הינה רואת-חשבון, ואילו וסיגל, חברתה הקרובה של גלית, הינה מדריכת טניס, המבילה את עיקר זמנה בתחרויות טניס מחוץ לישראל). בהצבעה באסיפה הכללית בעניין שני הנושאים הללו (מינוי גלית כיו"ר הדירקטוריון ומינוי הדירקטוריות החיצוניות) תמכו גלית ודורית בהחלטות וכן בעלי מניות נוספים המחזיקים 3,000 מניות רגילות, ואילו בעלי מניות נוספים המחזיקים 2,000 מניות רגילות התנגדו להחלטות. לאחר זאת הוחלט כי בוועדת הביקורת של החברה יכהנו גלית (יו"ר הוועדה) וכן מיכל וסיגל.

לאור התגברות התחרות בשוק הפיצוחים נדרשה החברה לשותף אסטרטגי, ובמסגרת הסכם לשיתוף פעולה עם אחת מרשתות השיווק (להלן: "רשת השיווק") הוחלט להקצות לרשת השיווק 10,000 מניות רגילות של החברה. דא עקא, ההסכם בין החברה לבין רשת השיווק נוסח על ידי גלית בחופזה (מאחר וגלית הייתה ערב נסיעה לחופשה בחו"ל), ובעקבות זאת סעיפים חשובים אשר נדרשו לשם שמירה על הקניין הרוחני של החברה לא נכללו בהסכם.

לאור זאת חלה הרעה בתוצאות העסקיות העתידיות להתפרסם של החברה. פנינה, אחת ממנהלות-החשבונות של החברה, אשר נוטלת חלק בעריכת הדוחות הכספיים, סיפרה אודות התוצאות הגרועות כאמור הן לאחותה ברוריה והן לחברתה צפירה (אשר רכשו קודם לכן מניות של החברה במסגרת המסחר השוטף), ובעקבות דבריה של פנינה מכרו הללו את מניותיהן. עם פרסום הדוחות הכספיים התקופתיים של החברה זמן קצר לאחר מכן, חלה ירידה משמעותית במחיר מניית החברה. לאחר זאת פנתה רשת השיווק לבעלי המניות של החברה בהצעה לרכוש את מניותיהם. להצעה נענו גלית, דורית ובעלי מניות מקרב הציבור המחזיקים ב-18,500 מניות רגילות.

דונו בכל הסוגיות המשפטיות העולות מן האירוע.

פתרון

- **בחירת תאגיד** - התאגידים המתאימים הינם החברה והשותפות, אשר מטרתם השאת הרנטה הכלכלית. האגודה השיתופית אינה מתאימה משום שביסודה עיקרון הקואופרציה ולא השאת רווחים מההשקעה ואילו העמותה אינה מתאימה משום שמטרתה אינה השאת הרווחים
- **דיני יזמות** – המייסדות פועלות עבור חברה בהקמה ולכן הינן יזמות
 - ביחס לחוזה הראשון, שכירת אולם ייצור - החברה לא אישרה, הצד השלישי ידע, ולכן החברה אינה חייבת או זכאית, והצד השלישי יכול לבחור כי הוא והיזמות יהיו חייבים וזכאים באופן הדדי, או לחזור בו מן החוזה ולתבוע מהיזמות את נזקיו, ובמצב זה החברה אינה חייבת או זכאית כלפי הצד השלישי, אך היזמות חייבת וזכאית מול הצד השלישי, אשר אף הוא חייב וזכאי מולן
 - ביחס לחוזה השני, רכישת מכונות גירעון – החברה אישרה, הצד השלישי לא ידע, ובמצב זה הצד השלישי והחברה זכאים וחייבים באופן הדדי, ובנוסף היזמות חייבת כלפי הצד השלישי, אשר זכאי מולן
 - ביחס לחוזה השלישי, רכישת חומרי גלם – החברה אישרה, הצד השלישי ידע, ובמצב זה היזמות יוצאות מן התמונה ואילו הצד השלישי והחברה זכאים וחייבים באופן הדדי
- **תקנון החברה** –
 - שם החברה – ניתן לטעון כי שם החברה עלול לפגוע ברגשות הציבור. אם החברה נרשמה בשם זה, רשאי רשם החברות לבקש ממנה לשנות את שמה, ואם החברה לא מסרה לרשם החברות, בתוך ארבעה חודשים ממועד הדרישה כאמור, הודעה על החלטה לשנות את שמה, רשאי רשם החברות לשנות את שמה לשם שיבחר
 - מטרות החברה – נעדרת הוראה בדבר מטרות החברה אשר חובה לכלול בתקנון
 - הסמכת האסיפה הכללית להיות אחראית על מדיניות השכר - חברה יכולה להוסיף בתקנון את הנושא האמור בנושא שההחלטה בו תתקבל באסיפה הכללית, כאשר הנושא מסור אלמלא כן לדירקטוריון (סמכות עיקרית), ובמקרה זה האסיפה הכללית תהא האורגן המוסמך להחליט בתחום, ובעלי המניות יהיו אחראים וחבים באחריות וחובות הדירקטורים לעניין הפעלת אותה הסמכות
 - הסמכת הדירקטוריון ליטול את סמכות המנהל הכללי בהתאם לשיקול דעתו – ברירת המחדל לפי חוק החברות הינה כי הדירקטוריון מנוע מליטול את סמכות המנהל הכללי. ניתן לקבוע בתקנון הוראה כי הדירקטוריון יכול ליטול את סמכות המנהל הכללי לעניין מסוים או לזמן מסוים, אך לא ניתן לקבוע הסמכה גורפת לפיה הדירקטוריון רשאי ליטול את סמכות המנהל הכללי בהתאם לשיקול דעתו
 - מינוי תאגיד כדירקטור – זוהי ברירת המחדל לפי חוק החברות, ולכן ההוראה יתירה
 - איסור על מינוי דירקטור חליף – זוהי ברירת המחדל לפי חוק החברות, ולכן ההוראה יתירה
 - שינוי בתקנון ברוב של 75% - כחריג לברירת המחדל לפיה שינוי התקנון יהיה ברוב רגיל, נקבע כי (כל) שינוי של התקנון דורש רוב של 75%

• **מינוי דירקטורים –**

- בהיעדר קביעה אחרת בתקנון, האסיפה הכללית היא הממנה את הדירקטורים, כפי שאכן נעשה
- חברת חגית בע"מ נדרשה למנות מטעמה יחיד הכשיר להתמנות כדירקטור. דא עקא, מאחר ויפעת הינה קטינה, היא אינה כשירה להתמנות כדירקטור
- השתתפות חגית בשיבות - בהתאם למבחן הפונקציונאלי, מי שמשמש בפועל כדירקטור ייחשב כדירקטור, גם אם מונה שלא כדין, ויישא בחובות ובאחריות הנגזרים מכך

• **ישיבת הדירקטוריון הראשונה –**

- בחברה פרטית אין חובה למנות יו"ר לדירקטוריון
- אין מניעה כי דירקטור יכהן בנוסף כמנהל הכללי של החברה

• **ההחלטה בעניין גמול דירקטורים -**

- חובת גילוי – לא רלבנטי
- חובת אישור - המדובר בהתקשרות של חברה עם דירקטור באשר לתנאי כהונתו, אשר נדרש לה אישור הדירקטוריון וכן אישור האסיפה הכללית

• **ההחלטה בעניין גמול המנהלת הכללית -**

- חובת גילוי – לא רלבנטי
- חובת אישור - המדובר בהתקשרות של חברה עם דירקטור באשר לתנאי העסקתו בתפקידים אחרים, אשר נדרש לה אישור הדירקטוריון וכן אישור האסיפה הכללית

• **ההתקשרות בהסכם שיווק עם חברת גד -**

- חובת גילוי – גלית ודורית בהיותן דירקטוריות הינן נושאות משרה בחברה. לגלית ודורית עניין אישי משום שחברת גד בע"מ הינה בבעלותן המשותפת (היינו, כל אחת מהן הינה בעלת עניין בחברת גד בע"מ). לכן, על גלית ודורית לגלות לחברה, בלא דיחוי, ולא יאוחר מישיבת הדירקטוריון שבה נדונה העסקה לראשונה את מהות עניין האישי, לרבות כל עובדה או מסמך מהותיים

- חובת אישור – לאור האמור לעיל, ובהיות העסקה עסקה חריגה, למצער מאחר ואינה בתנאי שוק, ומאחר ונושאי המשרה הינם דירקטורים, נדרש אישור של הדירקטוריון ושל האסיפה הכללית. מאחר ולגלית ודורית עניין אישי בעסקה, הן מנועות לכאורה מלהשתתף בדיון ולהיות נוכחות בהצבעה, אולם, גלית ודורית הינן 2 מתוך 3 דירקטורים, ולכן, לרוב חברי הדירקטוריון עניין אישי בעסקה, ולכן הן רשאיות לנכוח בדיון ולהשתתף בהצבעה

- קיפוח המיעוט – התשלום ביתר לחברת גד בע"מ מהווה במהותו דיבידנד. מאחר והדיבידנד ניתן לחברה בבעלות חלק (רוב) בעלי המניות בלבד המדובר בקיפוח המיעוט, היינו, בהעברת ערך מן המיעוט לרוב, באופן שהמיעוט מקבל פחות מכפי חלקו היחסי בחברה (פרשת בכר נ' תמ"מ)

- הסעד שביכולתו של בית המשפט להעניק עקב קיפוח הינו סעד רחב במיוחד. לפי הסעיף, אפשרי כל סעד שנועד להפסיק את הקיפוח או למנוע את הקיפוח העתידי,

כגון – שינוי תקנון החברה, קבלת החלטות לגבי ניהול החברה וכיו"ב. הסעד העיקרי הינו הוראה של בית המשפט לקניית בעלי מניות המיעוט החוצה (buy-out), כפי שנעשה במקרה דנן

• **הגבלות על המידע –**

- ההחלטות לשינוי התקנון התקבלו ברוב של 2/3, בעוד אשר נדרש רוב של 3/4 (75%) לשינוי התקנון, ולכן הינן נעדרות תוקף (אם היה לשינוי תוקף, הוא היה תקף ממועד ההחלטה, אלא אם נקבע אחרת בהחלטה)
- מידע אודות גמול דירקטורים - חגית מחזיקה ב- 33.33% ממניות החברה, היינו, לפחות 10% ממניות החברה, ולכן היא זכאית לקבלת מידע אודות גמול דירקטורים. הדירקטוריון רשאי לסרב לבקשה לקבלת מידע כאמור אודות גמול דירקטורים רק אם הבקשה הוגשה בתום לב, ואינו יכול לסרב בעלמא או מסיבה אחרת כלשהי
- מידע אודות הדוחות הכספיים – חגית כבעלת מניות זכאית לקבל העתק של הדוחות הכספיים, ולכן לא ניתן למנוע זאת הימנה

• **רכישת מניות חגית על ידי החברה –**

- המדובר ברכישת מניות על ידי החברה המהווה חלוקה
- החלטת החברה על חלוקה תתקבל בדירקטוריון החברה, כאשר ניתן לקבוע בתקנון מגבלות נוספות (במקרה דנן ההחלטה התקבלה למעשה במסגרת הליך משפטי)
- מבחן יכולת הפירעון – החלוקה תותר רק בתנאי שלא קיים חשש סביר שהחלוקה תמנע מהחברה את היכולת לעמוד בחביותיה הקיימות והצפויות בהגיע מועד קיומן. יש להניח כי בית המשפט בחן זאת במסגרת החלטתו
- מבחן הרווח – כאשר לחברה עודפים שליליים, ובהנחה כי לאור המתואר החברה צברה עודפים שליליים אף בשנתיים האחרונות, נדרש כי בית המשפט יאשר את ביצוע החלוקה, כפי שהיה במקרה דנן (כאשר ההחלטה אודות החלוקה התקבלה כאמור במסגרת הליך משפטי)

• **גיוס הון –**

- החלטה בדבר גיוס הון מסורה לדירקטוריון החברה
- כתבי אופציה לרוכשי פיצוחים - החברה למעשה מציעה לציבור "חבילה" הכוללת מוצר ריאלי (שקיות פיצוחים) ונייר ערך (כתב אופציה) ולכן נדרש פרסום תשקיף. כמו כן, ניתן להקצות מניות וניירות ערך אשר ניתן לממש למניות עד גבול ההון הרשום. מאחר והוקצו עד כה 10,000 מניות (15,000 מניות שהוקצו בניכוי 5,000 שנרכשו על ידי החברה מחגית), ניתן להקצות עוד 10,000 מניות או ניירות ערך אשר ניתן לממש למניות כאמור בלבד. לפיכך, נדרש להגדיל את ההון הרשום באמצעות שינוי התקנון (ברוב של 75% באסיפה הכללית)
- הפנייה לספקים – המדובר בהצעה על ידי חברה שאינה נסחרת –
- התמורה בהצעה הינה 1.25 מיליוני ₪ (הערה - התמורה בכוח ולא התמורה שנתקבלה בפועל, אשר אינה ידועה בעת ההצעה) > 2 מיליוני ₪

- השיעור מההון של החברה הינו $5,000/19,000 < 10\%$ (בדומה, השיעור מכוח ולא השיעור בפועל כפי שההצעה נתקבלה, אשר אינו ידוע בעת ההצעה)
- ההצעה ל- 50 משקיעים > 75 משקיעים
 - לכן, הפנייה לספקים אינה פטורה מתשקיף
 - אי פרסום התשקיף מהווה עבירה פלילית
 - הציון כי מחקרים רפואיים אשר פורסמו מצביעים על כי אכילת פיצוחים מסייעת לבריאות, בעוד אשר עיקר המחקרים הרפואיים מצביעים דווקא על עודף משקל הנגרם עקב זאת, הינו פרט מטעה בתשקיף (הפרת החובה הנגטיבית)
 - התקלות בקו הייצור והשבתת הייצור בעקבותיהן מהוות פרט העשוי להיות חשוב למשקיע סביר השוקל רכישת ניירות ערך המוצעים על פיו, ולכן אי הגילוי הינו פרט מטעה בתשקיף (הפרת החובה הפוזיטיבית)
 - בעקבות הפרטים המטעים חלה אחריות אזרחית של החותמים ובעלי התפקידים, הן כלפי רוכש בשוק הראשוני והן כלפי רוכש בשוק המשני, בכפוף לסייגים לאחריות
 - לאחר הנפקת המניות לציבור ורישום המניות למסחר בבורסה הופכת החברה לציבורית. החברה נדרשת לדווח לרשם החברות על הפיכתה לחברה ציבורית כאמור
- מינוי גלית כיו"ר הדירקטוריון –
 - הסמכות למנות את יו"ר הדירקטוריון מסורה לדירקטוריון, כל עוד לא נקבע אופן מינוי אחר בתקנון, ולכן בהיעדר קביעה כאמור במקרה דנן הסמכות מסורה לדירקטוריון, כפי שאכן אירע
 - בחברה ציבורית, יו"ר הדירקטוריון מנוע מלכהן כמנהל הכללי של החברה, אלא בהתקיים התנאים הבאים:
 - אישור האסיפה הכללית ברוב מיוחד – במקרה דנן ההחלטה נתקבלה ברוב של $13,000 < 2,000$, אולם במניין קולות הרוב נכללו $3,000/5,000 = 60\% > 2/3$ מקולות בעלי המניות שאינם בעלי שליטה, הנוכחים בהצבעה הערה: אם רואים את גלית ודורית כמי שאינן בעלות שליטה (כ"א מתזיקה $5,000/30,000 = 16.66\%$) אזי ההצעה התקבלה הנדרש
 - ההחלטה הינה לתקופה של עד שלוש שנים, היינו, לא ניתן לקבל החלטה כאמור לתקופה בלתי מוגבלת
- מינוי דירקטורים חיצוניים –
 - דרך המינוי – האסיפה הכללית היא אשר בסמכותה למנות את הדירקטורים החיצוניים, לרבות דרישת רוב מיוחד של שליש מקרב בעלי המניות שאינם בעלי שליטה, הנוכחים בהצבעה דבר אשר התקיים במקרה דנן (רוב בהצבעה כאמור ובפרט רוב של $3,000/5,000 = 60\% < 1/3$ מקולות בעלי מניות כאמור)
 - כשירות למינוי –
 - נדרש כי הממונה יהא כשיר להיות דירקטור בחברה ציבורית ובכלל זאת כי יהא בעל הכישורים והיכולת להקדיש את הזמן הראוי, לשם ביצוע תפקיד של דירקטור בחברה, בשים לב, בין היתר, לצרכיה המיוחדים של החברה ולגודלה.

מאחר וסיגל מבלה את עיקר זמנה בתחרויות טניס מחוץ לישראל ספק האם יש לה את הזמן הראוי כאמור

- החברות הקרובה בין גלית לסיגל, בהנחה כי הינה על בסיס אישי ולא עסקי, אינה מהווה זיקה אשר יש בה כדי לשלול את כשירות סיגל לכהן כדירקטורית חיצונית
- מיכל כרואת חשבון הינה בעלת מיומנות חשבונאית ופיננסית, ולכן נדרש כי לסיגל תהא כשירות מקצועית (ולא נדרש כי תהיה לה מיומנות חשבונאית ופיננסית). על פניו, סיגל נעדרת את הכשירות המקצועית הנדרשת (נעדרת תואר אקדמי בתחומים המפורטים, תואר אקדמי בתחום הרלבנטי לחברה או ניסיון מצטבר בתחום)
- מאחר וכל חברות הדירקטוריון במועד המינוי הינן נשים, נדרש היה כי לפחות אחד מהדירקטורים החיצוניים יהא גבר

• מינוי חברי ועדת הביקורת –

- יו"ר הדירקטוריון, גלית, מנועה מלכהן כוועדת הביקורת (בין כחברה רגילה ובין כיו"ר הוועדה)
- כל הדירקטורים החיצוניים הינם חברי ועדת הביקורת, כפי שנעשה במקרה דנן

• ההתקשרות עם רשת השיווק –

- במסגרת ההסכם הוחלט להקצות לרשת השיווק 10,000 מניות אשר יביאו אותה להחזקה של $10,000/40,000 = 25\%$ מהמניות. מאחר ואין אחר המחזיק ב- 50% מהמניות, רשת השיווק תיחשב כבעל שליטה. לכן, רשת השיווק הינה צד מעוניין, וחלות עליה חובות הגילוי הרלבנטיות
- המדובר בהצעה פרטית של ניירות ערך המקנים $10,000/30,000 = 33.33\% > 20\%$ ממניות החברה לפני ההצעה, ולכן המדובר בהצעה פרטית חריגה. לפיכך, החברה נדרשת לפרסם דיווח אשר יכלול את תנאי ניירות הערך המוצעים, כמותם ושיעורם בהון החברה, התמורה והסכמים בין הניצע לבין מחזיק מניות בחברה, הערך הכלכלי של ניירות ערך הניתנים להמרה או למימוש למניות, עיקרי העסקה, הון המניות בחברה ושיעור החזקות הניצע ובעלי עניין, פירוט התמורה והדרך שבה נקבעה, שמות בעלי מניות ונושאי משרה שיש להם עניין אישי בתמורה, אישורים הנדרשים או תנאים שנקבעו לביצוע ההקצאה, פירוט תכניות השקעה ויתר היעדים אשר להשגתם נועדה תמורת ניירות הערך המוצעים (כאשר התמורה במזומן), פרטים שונים אודות תמורה שאינה במזומן, כאשר שווי התמורה נקבע בהסתמך גם על חוות דעת מקצועית יש לצרף את חוות הדעת

• ניסוח ההסכם על ידי גלית –

- חובת זהירות מושגית – גלית, הן בהיותה דירקטורית והן בהיותה המנהלת הכללית, הינה נושאת משרה, ולכן חבה בחובת זהירות לחברה
- חובת זהירות קונקרטית – ניתן לצפות כי ניסוח הסכם בחופזה יביא לניסוח הסכם לקוי וחסר וכתוצאה מכך ייגרם נזק
- הפרת חובת הזהירות – ניסוח הסכם רשלני כאמור מהווה הפרה של חובת הזהירות

- נזק – נגרם לחברה נזק עקב ניסוח ההסכם הרשלני – פגיעה בקניין הרוחני של החברה
- קשר סיבתי בין הפרת חובת הזהירות לנזק – גלית, כדירקטורית וכמנהלת כללית סבירה, הייתה צריכה לדעת כי התרשלותה תביא לנזק לחברה (מבחן הציפיות), הנזק הוא בתחום הסיכון שיצרה התרשלותה של גלית (מבחן הסיכון), והתרשלותה של גלית תרמה בפועל להתהוות הנזק (מבחן השכל הישר)

• מידע פנים –

- מידע פנים - המידע כי חלה הרעה בתוצאותיה העסקיות של החברה הינו מידע על שינוי במצבה של החברה אשר אינו ידוע לציבור ואשר אילו נודע המידע לציבור היה בו כדי לגרום "שינוי משמעותי" במחיר מניות החברה (כפי שאכן קרה לאחר מכן), ולכן המדובר במידע פנים
- שימוש – מסירת המידע לברוריה ולצפירה, כאשר יש יסוד סביר להניח כי הללו יעשו שימוש במידע (ובפרט אם פנינה ידעה כי ברוריה וצפירה מחזיקות מניות בחברה) מהווה שימוש על ידי מסירת המידע לאחר; מכירת המניות על ידי ברוריה וצפירה מהווה שימוש על דרך של עשיית עסקה
- איש פנים – פנינה הינה איש פנים בהתאם למבחן המהותי – לאור תפקידה בחברה היא חשופה לנתונים פיננסיים, הגם היותה עובדת בדרג זוטא. אחותה של פנינה, ברוריה, אף היא איש פנים לאור הקרבה המשפחתית
- אחריות פלילית – פנינה וברוריה אחראיות בגין עבירה של שימוש במידע פנים על ידי איש פנים, והעונש המרבי הצפוי להן הינו מאסר חמש שנים ו/או קנס של 750,000 ₪. צפירה אחראית בגין עבירה של שימוש במידע פנים אשר מקורו באיש פנים, והעונש הצפוי לה הינו מאסר שנה ו/או קנס של 300,000 ₪
- אחריות אזרחית - החברה יכולה לתבוע מברוריה וצפירה את הרווח שהפיקו מהשימוש במידע הפנים

• הצעת רכש –

- רשת השיווק פנתה למעשה בהצעת רכש מלאה למניות החברה. הצעת רכש מלאה תופנה לכלל בעלי המניות של חברת המטרה, והיא תהיה בתנאים שווים לכל הניצעים
- שיעור הניצעים שלא הסכימו להצעה הינו $1,500/40,000 = 3.75\% > 5\%$, ולכן תתבצע רכישה של כלל המניות, היינו, מתבצעת מכירה כפויה
- לאחר המכירה הכפויה, החברה הופכת לחברה פרטית (על החברה לדווח לרשם החברות על הפיכתה לחברה פרטית כאמור)
- סעד ההערכה – כאשר מתבצעת מכירה כפויה, רשאי בית המשפט, לבקשתו של כל מי שהיה ניצע בהצעת הרכש המלאה, לקבוע, כי התמורה בעבור המניות הייתה פחות משוויון ההון, וכי יש לשלם את השווי ההון, כפי שיקבע בית המשפט

2009/07/19

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה לניהול
בית הספר למוסמכים במינהל עסקים
החוג לחשבונאות

יסודות מערכות מידע לחשבונאים

מרצה: רוי"ח אלון כהן
מתרגל: רוי"ח איל יזהר

סמסטר ב' - תשס"ט
מועד א', 19/07/2009
פתרון הבחינה

משך הבחינה: 3 שעות
השימוש בחומר עזר אסור

שאלה מס' 1 - בקורות פנימיות (20 נקודות)

א. הסבירו מהן בקורות יישומיות (אפליקטיביות) ומהן בקורות כלליות וצרפו 3 דוגמאות לכל אחד מהן (3 דוגמאות לבקורות יישומיות ו- 3 דוגמאות לבקורות כלליות) (10 נקודות).

בקורות יישומיות - בקורות קלא, סיבוצ ופלא, אמסל (1) בקרת קלא
המנעת תשלום לספק באט התשלום עולה על סך של 50,000 ש"ל (2)
בקרה האתרת שסכום הקניה עולה המוצרי הטבלת הסמכויות אך
אינה מונעת ביצוע הטרינסקציה ו- (3) בקרה המשוואה בין סה"כ
התנועות שנקלטו בשלד הקלא, לבין סך התנועות המוצעות בדוח
הבקרה על מנת להבטיח כי כל התנועות עובדו.
בקורות כלליות - בקורות מחולץ לטבלאות המחשב, אמסל (1) נהלים
(2) הפרדת תפקידים פיזית (3) השגה על נכסי המידע האפילו
מפני נזקים סביבתיים (פגיעות אדמה אש, לחות וכיוצא באלה).

ב. הסבירו את ההבדל שבין בקרה תפעולית לבין בקרה ניהולית (10 נקודות).

בקרה תפעולית נעשית באופן שוטף תוך כדי הפעילות עצמה
למשל בקרת מרשה חתימה החותם על המחאת תשלום לספק
החברה

בקרה ניהולית מווצאת כי המשאבים מושלם ונעשה בהם שימוש
אפקטיבי להשגת מטרת האפילו ויעציו. תצירות הבקרה הינה
שבועית/חודשית בדבר כלל באמצעות דוחות בקרה.

שאלה מס' 2 - מדיניות ואסטרטגיית מערכות מידע (20 נקודות)

א. הסבירו מהי אסטרטגיית מערכות מידע לטווח ארוך ואלו היבטים צריכים להיכלל בה. בנוסף, הסבירו במה היא נבדלת מאסטרטגיית מערכות מידע לטווח הקצר (10 נקודות).

אסטרטגיות מערכות מידע באופן כללי פורטת את העקרונות
האופרטיים במסמך מדיניות מערכות המידע של הארגון לתוכניות
פעולה פיזיות של קווים מנחים שהנהלה הבכירה איבשה לצורך
יישום המדיניות.

בטווח הארוך, מדיניות התוכניות עבודה רב שנתית, שצפוי לזמש על
פי עקרונות ניהול סיכונים וצורכי החברה באשר לאימוש המדיניות.
השטת יתרונות עסקיים על פני המתחרים.
בטווח הקצר הצטט הוא בעיקר על תוכנית העבודה השנתית אשר
נלצית מהתוכניות הרב שנתית על פי הצרכים העסקיים של החברה
ובהתאם לעקרונות ניהול סיכונים.

ב. הסבירו מהו פרדוקס הפריון (10 נקודות).
הקושי של מנהלי מערכות מידע בארגונים להסביר את התועלת
הצומחת מהשקעה ויישום טכנולוגיית מידע בארגונים. באומחים
כלכליים. אשר ניתן לתקשר אותם בפני הנהלת הארגון.

הנהלת חברת "דור 10" החליטה על החלפת מערכות המידע שברשותה, מארכיטקטורה המבוססת על תוכנות מדף, לארכיטקטורה המבוססת על שרת-לקוח (CLIENT/SERVER). במקביל להתנעת הפרויקט, הקימה החברה גוף משתמשים וכן ועדת היגוי אשר יסייעו בקידום פרויקט.

גדרש:

א. הסבירו מהו מסמך הגדרת הדרישות ומהו התהליך שנדרש ליישם על מנת לגבש אותו (10 נקודות).

מסמך השדרת הדרישות מפרט את הדרישות הפונקציונליות של המשתמשים מהמערכת החדשה. מסמך זה חתום על ידי גוף המשתמשים/נציגי המשתמשים וההווא כלי מרכזי עבור מחלקת הפיתוח כבואה לנתח את המערכת החדשה לצד אותה ולפתח אותה. ג'יבש המסמך מצייק הקמה של גוף משתמשים אשר אחראי על תכולת המסמך ועל פאת הפיפול וכן משג כנציג המשתמשים למול נציגי הפיתוח של המערכת. בכל הנוגע להבהרת הדרישות וקביעת התכולה.

ב. הסבירו האם ניתן להסתפק בבדיקות שהמפתחים עורכים למערכת שפותחה על ידם, כבסיס להעברת המערכת מסביבת הבדיקות לסביבת הייצור (הסביבה ה"חיה") (10 נקודות).

לא ניתן להסתפק בבדיקות שסורכים המפתחים בלבד. המשתמשים הם המוסמים הכלעדיים לאשר את עליות המערכת לאוויר. בדיקות המפתחים כוללות בדיקות יחידה, בדיקות אינטגרציה ובדיקות מערכת ואולם בדיקות אלה בודקות את היכולות הטכניות והטכנולוגיות של המערכת לרבות איתור באטים בתוכנה. בדיקות המשתמשים נועדו לוודא כי המערכת עונה לדרישות הפונקציונליות שהוגדרו על ידם. המספרת מסמך השדרת הדרישות. בדיקות אלה אשר אמורות להתבסס על תסריטי בדיקה שהוכנו מראש על ידי המשתמשים, אינן נכללות במספרת

בציקות המפתחים ולכן לא ניתן לזווג אליהם פרט אישור עליית
המערכת לאוויר.

ג. אחת הבעיות המרכזיות שבגינן הוחלט לשנות את ארכיטקטורת מערכות המידע של הארגון ל- "שרת-לקוח" (CLIENT-SERVER), הייתה חוסר יכולת של הארגון לוודא את מהימנות הנתונים.

הסבירו מהי מהימנות נתונים, אלו סיכונים נובעים ממצב שבו הנתונים אינם מהימנים וכיצד המערכת החדשה יכולה לסייע בהפחתת סיכונים אלה (20 נקודות).

מהימנות הנתונים - דיוק, שלמות, עקביות, תקפות הנתונים.
הסיכונים - סיכונים תפעוליים (למשל, דיווחים שגויים, להפחית
דיווחים שגויים לאורמי חוץ, למשל, ספקים ולקוחות), סיכונים מערכתיים
והנאה, סיכונים דיווח כספי (דוחות כספיים לא אמיתיים).
בסביבת שרת לקוח ניתן לנהל את המאשקים בצורה מהימנה יותר,
ולא כשל בקרבות מאשקים מובנות אשר יכולות להתפרש באופן מקוון
או באמצעות דוחות בקרה על קיומן של אי התאמות הנתונים בין
מאגרי המידע או על חריגים הנתונים.

שאלה מס' 4 - אבטחת מידע והמשכיות עסקית (20 נקודות)

א. הסבירו מהם החשיפות המרכזיות בכל הקשור לאבטחת מידע של ארגון, אשר עושה שימוש ברשת האינטרנט (10 נקודות).

החשיפות המרכזיות:

1. זליגת מידע.
2. ציטות למידע.
3. כניסת גורמים בלתי מורשים לרשת הפנימית של הארגון.
4. שינוי/שיבוש מידע האצור בבסיסי הנתונים הקיימים ברשת הפנימית של הארגון.
5. מניעת שירות (DENIAL OF SERVICE).
6. חדירת קודים זדוניים לרשת הפנימית של הארגון, כגון: וירוסים, תולעים, סוסים טרויאניים.

ב. פרטו מהם הבקורות המרכזיות המתייחסות לאבטחת מידע בארגון העושה שימוש ברשת האינטרנט.

הבקורות המרכזיות:

1. שימוש בתוכנות אנטייורוס מעודכנות.
2. שימוש בתוכנות (INTRUSION DETECTION SYSTEMS) IDS.
3. שימוש ב"חומת אש" (FIREWALL).
4. התקנת תוכנות ייעודיות המזהות התקפות אשר נועדו להשבית שירות.
5. ניהול מערך ההרשאות והסיסמאות בארגון באמצעות תוכנה ייעודית.
6. שימוש בסיבים אופטיים בתווך רשת התקשורת של הארגון.
7. עבור סעיפים 1-6 לעיל, העוסקים בהטמעה של מערכות מיכוניות לצורך מזעור החשיפות שצוינו קודם לכן, על הנבחן לציין, כי:
 - a. עצם ההתקנה של מערכות אלה אינה מספיקה; יש להתייחס לכך שעל מחלקת אבטחת המידע בארגון, המטמיעה מערכות אלה, להגדיר את סט החוקים (RULES) בכל אחת מהמערכות המיכוניות, על-מנת שיהיה באפשרותן של מערכות מיכוניות אלה לאתר אירועים חריגים.
 - b. מכל אחת מהמערכות המיכוניות שהוטמעו בארגון, יש להפיק דוחות בקרה, ופלטים מקובצי ה- לוג, על-מנת לאתר מקרים חריגים ולנתחם.
 - c. בהתאם לאמור, יש לחזק את מערך הבקרה הפנימית, באמצעות הגדרת חוקים (RULES) חדשים, המתאימים יותר לארגון.

בהצלחה!